

ABONAMENTUL
Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 .
Pe 1 lună . 2 .

Nrul de Duminecă
pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRATIJA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la admnis-
trație.
Manuscripte nu se în-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Eventuala vacanță a tronului.

(*) De mai multe zile M. Sa Impăratul și regele Francisc Iosif e bolnav. Asupra stării Sale sanitare s'au dat știri contradic-torii. Sigur e că nu e bine și pe un bătrân de 78 ani ori ce boală îl repune iute.

Insuși ziarele guvernamentale consideră starea M. Sale atât de precară, încât ele pun în perspectivă o eventuală vacanță a tronului și astfel — *schimbarea* pe tron.

Astfel „Függetlenség” de ieri scrie sub titlul »In ajunul schimbării pe tron« un ar-ticol judicios, asupra căruia ne simțim în-demnați a ne opri.

El scrie:

»Francisc Iosif I își închide ochii na-
inte ca drept semn al împăcării depline
cu nația și a păcii desăvârșite între rege
și națiune să fi făcut un pelerinagiu la
Arad și să fi trimis cunună pe statuia lui
Kossuth; își închide ochii înainte de a da
garanțiile constituționale pe cari le-a făcut
necesare regimul Fejérváry-Kristóffy, ci de-
spre a căror necesitate ne-a convins toc-
mai domnia lui Francisc Iosif.»

Care va să zică guvernamentalii nu sunt
mulțumiți cu domnia lui Francisc Iosif. Li-se
pare că »națiunea n'are încă destule ga-
ranții constituționale și regretă numai un
lucru: că Francisc Iosif își închide ochii
fără a le acorda aceste garanții.

»Cel mai constituțional monarh«, cum
i-au zis chiar ungerii până acum lui Fran-
cisc Iosif, nu le-a fost destul de binevoitor!
Așa spun kossuthiștii. Deplin mulțumiți ar
fi Kossuth, Barabás și întreaga ceată a
Zoltanilor numai dacă M. Sa ar fi venit la
Arad și alături cu Rákoczy, Kossuth și Ba-
rabás »asztaltársaság«-urile de aici ar fi pe-
legrinat la locul de osândă a celor 13 ge-
nerali cari la 1848—49 au sprijinit acțiunea
de detronare a Casei de Habsburg pusă
la cale de Kossuth, — și ar fi mers și la
Seghedin, să încoroneze statuia lui Kossuth
— guvernatorul. Apoi, pe d'asupra, să acorde
»garanții constituționale« în virtutea cărora
Coroana să fie simplă figurantă la jocurile
politice ale strânsurii de sub cupola aurită
din Budapesta, de unde pe naționalistul
Vaida îl scoaseră cu puterea chiar în ajunul
jubileului de încoronare și constituționalism
maghiar!

Câtă ingratitude!

Dar mai trăit-a oare, între toți regii Un-
gariei, unul singur sub care națiunea ma-
ghiară să fi fost tratată cu atâta bunătate,
sub care ungerii să fie mai în larg?

Ce nu li-s'a permis să facă?

Care proiect ministerial n'a fost aprobat
și sancționat? Și care lege, sancționată de
Maj. Sa, n'a fost nesocotită de unii și de
alții dintre ministri, dacă ducerea ei la în-
deplinire n'a convenit heghemoniei de rassă
maghiară? Din legea de naționalități câte
articole au fost respectate și sub ce gu-
vern?

Un singur lucru nu le-a permis Maj.
Sa: să se atingă de armată... Și-i văzurăm
pe kossuthiști ce făcură: revoluție în dietă
și tulburare în țara întreagă.

Ce ar fi capabili să facă oamenii aceștia
dacă ar avea și armata pe mână, dacă
n'am mai avea oștirea cu steagul negru-
galben, ci paza întreagă ne-ar fi eroii dela
Pánade?!

Sunt însă nu numai ingrați kossuthiștii,
ci și perversi. Ei se arată nemulțumiți de
domnia lui Francisc Iosif I, pentruca astfel
să presioneze asupra viitorului monarh... Și
dupăcum au induplecat, la 1867, pe Fran-
cisc Iosif să doneze o sumă mare pentru
fondul de penzie al honvezilor 48-iști, pen-
tru »a împacă spiritele«, — tot așa să în-
duplece în viitor pe Francisc Ferdinand a
trimite cunună pe mormântul celor 13 mar-
tiri și pe statuia lui Kossuth.

Sperăm însă că dacă Francisc Iosif I a
dat porunca dela Chlopy, nici Francisc
Ferdinand nu-și va inaugura domnia ple-
cându-se dorinții kossuthiștilor ingrați... În
sfârșit, Francisc Iosif I venise la domnie
în plină revoluție, era atunci tiner și a avut
să supoarte atâtea lovituri grele ale sorții:
pierderi mari în războaie, tragedii familiare...
E de înțeles că nu era dispus să se răs-
boiască într'una și cu oligarhii Țării Un-
gurești, cari dețin încă, tot ei, puterea pe-
ste țară...

Presumptivul moștenitor este însă bărbat
în floare, va lua conducerea unei monarhii
bine așezate, cu puternică armată, iar po-
poarele s'au mai luminat și ele, nu se mai
lasă supuse de oligarhii întovărășiți cu de-
magogia șovinistă kossuthistă... Are deci
razăm împotriva nesăbuitelor pretenziuni
kossuthiste.

Un serviciu la tot cazul ne fac ziarele
kossuthiste cari vorbesc — poate înainte
de vreme — despre schimbarea pe tron:
ne lămuresc asupra caracterului campaniei
ce partidul kossuthist va purta cu prilejul
schimbării pe tron.

Lămurii asupra acestui punct, vom ști și
noi și mai ales ne vom simți îndemnați să
căutăm a paraliza acest curent șovinist,
cărui dacă nu i-s'ar împotrivi nimeni la
Viena, desigur că ar da țara de mal. Pen-
trucă întocmai pe cât sunt de șoviniști și
perversi, pe atât sunt și de inconștienți
kossuthiștii ajunși la putere... Ei nu se gân-
desc decât la interesele lor egoiste de par-
tid și la realizarea unor principii de guver-
nament detestate de lumea cultă și în con-
tradicție cu spiritul veacului... La soartea
țării și a monarhiei nu se gândesc de loc.
Cu atât mai puțin vor să știe de naționa-
lități și să țină cont de legătura cu Austria
și cu statele vecine.

Iată de ce mai ales în ajun de schimbare
pe tron trebuie combătute aceste manifesta-
țiuni și apucături kossuthiste. Să se știe, că
Zoltanii nu vor fi tolerați să-și joace men-
drele!

Afacerea Vaida.

*Asupra stadiului în care se afla această
afacere și a nedumeririlor ce am exprimat,
am primit următoarele informațiuni și lă-
muriri:*

»Desigur, că dacă în ziua de 10 Oct.,
ori a doua zi, Vaida ar fi venit la dietă,
nu i-s'ar fi întâmplat nimic. Tot așa, au
să-l lase în pace, ori când ar veni.

»Nu de asta este însă acum vorba, ci
de mântuirea unui principiu. Dacă Vaida ar
întra în dietă nainte de a veni comisia de
imunitate, aceasta pe d'oparte n'ar mai veni
cu raport asupra cazului Vaida, pe de altă
parte venind, raportorul ar putea zice că
afacerea s'a tranșat prin revenirea lui Vaida
în dietă, unde își exercită dreptul fără să-l
tulbure cineva. Scandalul ori mișelia dela
7 Iunie s'ar cualifica deci drept un inci-
dent asupra căruia s'ar trece la ordinea
zilei.

»Partidul național vrea să i-se dea
însă deplină satisfacție asupra infa-
miei săvârșite contra unui membru
al său. Vaida va veni deci numai dându-se
această satisfacție, în plină ședință. Ori,
dacă nu, să se dea dovadă d'o rușine și
mai mare: că un deputat naționalist poate
fi isgonit din dietă, fără ca simțul parlamen-
tar maghiar să considere aceasta drept o
atingere a imunității.

»Din dilema asta nu-i permis să-i lăsăm
să scape pe cei cari au urzit și săvârșit infa-
mia contra lui Vaida.

*Pân'aci lămuririle date de un distins re-
prezentant al nostru în dietă, lămuriri pe
cari le acceptăm întru toate.*

*Cât privește acum pe confracții dela Buda-
pesta, cari se miră de mahnirea ce noi ex-
primasem în numărul nostru dela 12 c.,
amintim confracților că nu mai departe de
cât chiar în ziua de 10 Oct. ei publicaseră
articolul (»O dilemă«) în care se zicea im-
perativ: »Vaida trebuie să între în parla-
ment... O pretinde asta prestigiul nostru na-
țional« și așa mai departe. La 13 Oct. con-
fracții scriu însă:*

»Dacă dl Vaida și-ar fi făcut întrarea în
parlament în ziua de 10 Oct., s'ar fi putut
zice că se furișează sub scutul manifestației
socialiste«.

Raționamentul acesta ni-se pare șubred.

*La 10 Oct. nici confracții nu l-au adop-
tat, căci altfel n'ar fi publicat articolul în
care se cerea imperios întrarea lui Vaida în
parlament și se spunea că afacerea »nu-i
iertat să se mai trăgăneze«!...*

*Discuție nu facem însă, din momentul în
care vedem, că în curând trebuie să ne
strângem toate puterile și în frățescă soli-
daritate să pretindem satisfacție pentru Vaida
și pentru nația română inzultată în per-
soana lui Vaida.*

Practica religioasă.

De Ioan Slavici.

I.

Ne apropiem, așa văd eu lucrurile, în desfășurarea vieții noastre sufletești, de o fasă din ce în ce mai priincioasă pentru cultivarea simțământului religios. Nenorocții, cari au pierdut credința, tot se mai tem, ce-i drept, de puterea bisericii și cred, că fac bine, dacă-și dau silința de a ține pe slujitorii altarului într-o stare de umilintă, care e deopotrivă cu robia; mai ales în urma răscoalelor de astăprimăvară s'au sporit însă oamenii cu bun simț practic, care și dau seamă, că are și religiositatea importanță pentru păstrarea buneii rânduiei în societate. Maniacii necredinței numai arare-ori se mai încumetă dar a-și ridică glasul contra creștinismului, și noi, încă puținii, pentru care religiunea nu e numai chestiune de interes practic, ci o viață trebuință sufletească, putem să stăruim pentru educațiunea religioasă fără ca să mai fim, cum am fost în trecut, luați în bătaie de joc și prezența drept niște dușmani ai »progresului«.

Tocmai noi însă suntem cuprinși adese-ori de simțământul că înzadar căutăm în biserica noastră mulțumirea trebuințelor noastre religioase, și nu unul dintre noi a ajuns în cele din urmă s'o caute în vre-o altă biserică. Chiar simțământul de conservare ne împinge dar să căutăm ajutor dându-ne silința de a produce în frații noștri convingerea că asigurarea bunului mers al dezvoltării sociale nici nu e fără de religiositate cu puțință și că cel mai de căpetenie interes al ori și cărei obștii e purtarea de grijă pentru educațiunea religioasă.

Am fost pătruns totdeauna de convingerea aceasta; chiar și dacă n'aș fi fost însă, trebuia neapărat să mă pătrund în timpul celor vre-o trei săptămâni, pe care astăprimăvară am fost, din întâmplare, nevoit să le petrec la Fribourg în Elveția.

Am mai fost acum vre o treisprezece ani prin Elveția și am fost încântat și de munți și de văi, și de curățenia și buna rânduială, pe care am găsit-o pretutindeni și în toate. Făceam însă atunci o călătorie de studii speciale și întreaga luare aminte îmi era îndreptată asupra unui singur fel de lucruri, iar pe celelalte le treceam cu vederea.

Acum plecaseră pe neașteptate în mare grabă, cuprins de viață îngrijare și în urma rușinoaselor întâmplări din Martie ispitit mereu de gândul, că nu e în aievea cu puțință lumea dorită de mine și de mulți alții de felul meu. Chiar

din clipa intrării mele în Elveția, inima mi-s'a liniștit și mintea mi-s'a limpezit. Văzându-mă în mijlocul acelor oameni mie cu desăvârșire străini, cari nu mă întrebau cine sunt și de unde vin, ci cari sunt nevoile ce m'au adus la dâșii și cum pot să mi vie într'ajutor, mă simțeam ca omul ajuns după îndelungate zbuclumări la liman și mi-am zis: »Iată că e cu puțință lumea, pe care o dorești!« Făcusem călătoria ca într'o răsutlare, petrecusem două nopți strâmtorât prin vagoane și eram istovit, când am sosit la hotarul Elveției, unde trebuia să mă dau jos, ca să mi-se facă reviziunea la vamă.

Intregul bagaj îmi era un geamantan, în care mi-le îndesuisem în pripa plecării toate, o povară pentru mine cu atât mai grea, cu cât la Predeal doi hamali, bătându-se asupra lui, îi rupseră una din urechile de piele. Înzadar am așteptat însă, căci n'a dat nici un hamal năvală să mi-l ia și am fost nevoit să-l cobor cu chin cu vai și să-l duc în sala de reviziune eu însumi.

Încă mai greu mi-a fost să-mi urc iar geamantanul în tren.

Un Elvețian, om tinăr și cu vigoare, a pus el însuși mâna, a luat dela mine povara, a ridicat-o la locul ei și apoi m'a salutat par'c'ar fi voit să-mi mulțumească, pentru că i-am dat voie s'o facă aceasta. Mulțumindu-i, mi-am exprimat mirarea, că nici nu sunt hamali.

»Sunt, domnule, mi-a răspuns el. Cum să nu fie!? Aci trebuie să chemi pe vre-unul dintre dâșii. Nechemat nu vine nici unul.

Peste puțin, la Sargans, am trebuit să schimb trenul. Am chemat acum un hamal, care mi a și luat geamantanul l-a trecut într'unul din vagoanele trenului ce aștepta.

Am băgat mâna în buzunar, am scos cizeci centime și i am dat.

Hamalul a băgat și el mâna în buzunar și mi-a dat un rest de 20 centime. Treizeci de centime îi eră taxa și nici mai mult, nici mai puțin nu luă.

Am trăit în societate »bună« și mai presus de toate, român, i-am făcut semn, că-i las acei 20 bani. Cum a-și fi și putut să fac astfel, când în țara mea știam — nu hamali, ci atâți funcționari bine plătiți, cari nu numai primesc, dar pretind chiar »bașș« și-ți fac o mulțime de mizerii, dacă nu ești destul de »deștept«, ca să i înțelegi.

»Vă mulțumesc pentru săracii mei« — mi-a răspuns hamalul.

Nu puteam să mi dau seamă despre înțelesul acestor vorbe și nu am avut timp să-i cer lămuriri. Am plecat dar mai departe, cuprins de simțământul, că am avut a face cu un fel de maniac.

În scurtul timp, pe care l-am petrecut în El-

veția, m'am încredințat însă, că așa sunt cai mai mulți dintre hamalii din țara aceea.

Locuiam în fața gării și, la plecare, mai aveam și o geantă. Am chemat un hamal, ca să-mi ducă geamantanul. El a luat în mână geamantanul, iar în alta pardesiul, umbrela și o cuvertură, care erau legate în o curea, le-a dus la gară apoi s'a întors înapoi, ca să-mi ducă și geanta. M'a întâlnit însă în drum, căci, grăbind, îmi luasem eu însumi geanta și scoborisem scările cu ea.

»Ai făcut rău, domnule, îmi zise el. Aste e treaba mea dacă m'ai chemat, și taxa e aceeași și pentru toate trei bucățile«.

O doamnă tinără plecă din oraș cu doi copii și, având mult bagaj, a luat două trăsuri, una pentru sine și pentru copii, iar alta pentru bagaj.

Hamalul chemat să descarce bagajul, un om mai bătrân se uită lung la ea și dete cu un fel mirare la ea.

»Asta nu se face, doamnă, îi zise el într'un fel de ton părintesc; bagajul acesta puteam să-l duc eu cu căruciorul și te costă mai puțin. Dta ai copii, și soțul dtale muncește, iar dacă ești văduvă, cu atât mai rău«.

Doamna aceea, o româncă, nu era văduvă, dar nu-i era nici soțul om, care muncește.

Cam așa sunt însă în Elveția oameni, cari trăiesc, cum se zice, dela mână la gură.

Câteva zile după sosirea mea, am făcut cunoștință cu părintele Chancenotte unul dintre preoții isgoniți din Franța, acum paroh într'un sâtuieț din cantonul Geneva, de unde vine două zile pe săptămână la Fribourg, ca să ție predică, la care lumea se îmbulzește.

Am profitat de ocaziune, ca să mă dumiresc asupra vorbelor rostite de hamalul din Sargans.

Părintele Chancenotte, un om înalt și frumos, vioiu, instruit și cu deosebire luminos în expunerea stărilor sufletești o »grădină de frumusețe« cum s'ar zice la noi, se uită la mine zâmbind cu mulțumire.

»Apoi da! — grăi dânsul. Nu se poate nimic mai desușit. El nu a primit și nici că aveă să primească cele 20 centime pentru sine, ci pentru săracii săi. E lucru de sine înțeles că cei ce pot munci au să muncească și pentru cei ce nu sunt în stare să și agonisească pâinea de toate zilele, pe care noi o cerem în fiecare zi, nu fiecare pentru sine, ci orișicare pentru toți. Ar fi absurd să zicem »Tatăl nostru« dacă s'ar gândi fiecare numai la sine și celce poate să agonisească n'ar face voia »Tatălui« făcându-i parte și celui ce nu poate munci: celce ia are să și dea și prin el dă »Tatăl« celor neputincioși. Noi duhovnicii avem dar fiecare lista sa de săraci luați sub purtarea sa de grijă, pe care îi împărțim între credincioșii ce vin la noi să le dăm mângăiere sufletească.

FOIȚA ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

„Convorbiri de Luni“.

— Cugetări. —

Aripi ale sufletului! De ce nu pot să vă prind de umeri?

Cine năzuește coroana nemuririi, trebuie să îndure suferința cununei de spini.

Doina românilor e mai puternică decât armele lor.

Când ascult muzica, fantazia ia foc.

Idealul e ca insula fermecată din basmele arabilor. Limanul ei fugia mereu dinaintea pelerinilor cari plecaseră să-i culeagă roadele de aur.

Sunt oameni cari nu trăiesc decât în prezent ca și animalele.

Dintre toate religiile, inima păstrează mai mult pe aceia a eroilor și geniilor. Heine a găsit în

Franța la țărani din Bretania în loc de icoană, vestitul tablou »Napoleon atingând ciurmații la lăffă«. Bretonii se rugau la el.

Zei sunt surzi.

Tot prin arme se cuceresc și astăzi drepturile cele mai sfinte.

În politică avem mai de grabă nevoie de profeți decât de poeți.

Cunosc regi cari au expiat păcatele unor monarhi apuși de veacuri. Cine nu crede că Ludovic al XVI-lea a expiat cruzimile lui Carol al IX-lea?

Cine n'ar voi de multe ori să nu mai fie el?

Căminul e corabia de adăpost pe răsvrățile valuri ale oceanului omenesc.

Cu cât ne izolăm, cu atât înțelegem mai bine glasul naturii.

Sentimentul nostru față de natură, ne predică și caracterul.

De aceea călătoresc ca să dau viață imaginilor și ideilor câștigate și pentru că lumea am fost dați ca s'o cunoaștem. Să părăsești lumea fără să cunoști munții, liniștea de dinainte de Creațiunea ghețarilor, o țară de Nord, un peisagiu, clasic din Sud, templele și piramidele Egiptului care în gloria unui Apus de soare se confundă cu însăși operele naturii, să părăsești lumea fără să cunoști cetățile apuse cu urmele mari ale trecutului, fără să cunoști arta și geniul care a creat o, fără să-ți răsară pe pământul cald al Orientului imagina vieții patriarhale din Biblie, fără să cunoști oceanul, natura polară, acalmia deșerturilor, ori pictura cerească a unui asfințit de soare la equator?

Lumea este a celui ce-a văzut-o și s'a bucurat de ea.

În călătorie nu luați cu voi, prejudeții, patimi, ori ură de rasă.

Cine nu zice că lumea e a lui? Câți însă spun c'o cunosc și-o înțeleg?

Nu încercați a cuceri iubirea prin spirit ori prin elocință. Amorul e sălbatic.

Cine suferă?

De stomac, de constipație, de lipsă de poftă de mâncare?

Acela să facă experiență cu apa amară naturală HORGONY recomandată de mai multe sute de medici. Înainte de dejun dacă se ia o jumătate de pahar din apa amară HORGONY după una până în două ore își face efectul dorit, și revine pofta de mâncare și starea bună generală. — Apa naturală HORGONY nu are gust rău și nu provoacă nici un gust neplăcut. Se poate căpăta în toate prăvăliile cu ape minerale, în băcăni și farmacii. La țarguială să se ceară lămurit apa amară naturală HORGONY.

Proprietar: Loser János, Budapest.

Odată, de două ori pe lună îi vizităm, ca să ne încredințăm, dacă sunt ori nu bine îngrijiți și dacă vedem, că au cuvinte de a se plânge, îi luăm dela unul și-i trecem la altul. Lucrul acesta e chiar în firea legii creștinești și nu mă îndoiesc, că se face și la dvoastră. (Va urma).

Din România.

Marele duce Vladimir în Capitală. Sâmbătă la orele 10 și jumătate dimineața marele duce Vladimir însoțit de rege au fost la Metropoli unde au făcut o vizită mitropolitului primat și au vizitat apoi mitropolia.

La orele 12 legațiunea rusă a oferit, un dineu marilor duci la care au azistat principele Ferdinand, principesa Maria, principii Carol și Elisabeta, dl de Giers, ministrul Rusiei, toți miniștrii cu d-nele, prefectul poliției capitalei dl Emil Petrescu, primarul capitalei domnul Vintilă Brătianu, atașatii militari străini, doamnele de onoare etc.

În tot timpul dineului a cântat muzica regim. 21 infanterie.

Regele și regina nu au azistat la acest dineu.

După dineul dela legațiunea rusă, marele duce Vladimir și marea ducesă s'au dus la catedrală rusă ce se construiește pe str. Vestei, în dosul statuei lui Mihai Viteazul.

În jurul catedralei paza a fost făcută de compania de jandarmi peșteri sub comanda domnului căpitan Brezoianu și a domnilor locotenenți Petrescu Richard, Cezar Ionescu și Voinescu.

După ce a vizitat catedrala în construcție, marele duce s'a dus la palatul regal. La intrarea palatului a fost primit de principele Carol. Garda a dat onorurile cuvenite, iar muzica a intonat imnul imperial rus.

La palatul regal marii duci au stat timp de 10 minute, după care au plecat în automobile la gara de Nord.

În primul automobil au luat loc marele duce Vladimir și regele, în al doilea marea ducesă, regina, principesa Maria, și principesa Elisabeta, în al treilea automobil se aflau principele Ferdinand, principele Boris și principele Carol.

După automobile veneau apoi trăsurile în cari se aflau d-nii miniștri Dimitrie Sturdza cu d-na, generalul Averescu cu d-na, Ionel Brătianu cu d-na, Toma Stelian cu d-na, Anton Carp cu d-na, Spiru Haret cu d-na, V. Gh. Morțun, dl de Giers, Vintilă Brătianu, primarul Capitalei, prefectul poliției etc.

În curtea gărei de Nord se aflau înșirați pe o parte și alta divizionul de jandarmi călări cari dădură onorurile. La sosirea marilor duci, muzica reg. 6 Mihai Viteazul a cântat imnul imperial rus.

Trenul special se află în fața peronului având la urmă vagonul imperial în care au luat loc marele duce Vladimir, marea ducesă, prințul Boris, regele, regina, principele Ferdinand, principesa Maria și principii Carol și Elisabeta.

La arele 1.35 minute trenul se puse în mișcare. Cu acelaș tren a plecat și dl căpitan Ghimpa, ajutorul comandanților de sergenți, care este însărcinat cu paza suveranilor și marilor duci pe tot parcursul până la Sinaia.

La Sinaia măsurile de pază pe tot timpul șederii marilor duci vor fi făcute de dl inspector Petre Palady, atașat cu serviciul pe lângă curtea regală.

Sedința Academiei române. Academia română a ținut Vineri după prânz o sedință publică sub prezidenția dlui Anghel Saligny, președintele Academiei.

Dl profesor Gr. Tocilescu a adus elogii memoriei regretatului savant Hașdeu.

Dl profesor Erbicănu a anunțat că oferă Academiei mai multe manuscrise vechi de preț.

Apoi dl prof. A. D. Xenopol a ținut o conferință istorică despre rivalitatea dintre Dănești și Drăculești spre a ajunge la domnia țării.

Cu această ocazie, dl Xenopol a vorbit și de luptele lui Vlad Țepeș contra Turcilor, și, bazat pe documente emanate din diferite izvoare și deci irefutabile, arată victoriile repurtate de Domnului român.

Dl Xenopol și-a întrerupt conferința la orele 6 jum., anunțând că o va continua într-o sedință viitoare.

AVIS!

Abonenții cari n'au plătit încă întreg abonamentul pe 1907 sunt rugați să se grăbească a trimite sumele restante și curente, ca să nu se facă vre-o împiedecare cu trimiterea ziarului, deoarece și pe noi ne costă mult marcele, redactarea și expedarea ziarului și nu putem anticipa abonenților, cari nu plătesc înainte.

Deputatul Vasile Goldiș între alegători.

Duminecă în 13 Oct. n. c. deputatul Vasile Goldiș și-a ținut darea de seamă în comunele Ilteu și Toc.

Plecând dela Arad cu trenul de dimineață, unde s'a întâlnit cu deputații dr. Vasile Lucaciu și dr. Iuliu Maniu, cari mergeau la Orăștie spre a fi de față la darea de seamă a deputatului dr. Aurel Vlad, — deputatul Vasile Goldiș a sosit la Ilteu la orele 11 a. m. La gară a fost așteptat de alegătorii din Ilteu în frunte cu preotul Aug. Grozescu și învățătorul Petru Binchiciu din Ilteu. Dela gară deputatul a plecat deodată în curtea bisericii, unde-l așteptă deja adunat poporul întreg. Dl Goldiș a vorbit poporului peste 1 oră arătându-i situațiunea politică generală a țării și luminându-l asupra faptului, că pricina tuturor suferințelor poporului nostru este aceea, că până acuma poporul nostru n'a avut adevărați reprezentanți de ai săi în casa țării, ci cu voturile românești deputații au făcut legi de acelea, cari sunt numai spre binele celor mari și tari, porozițele nemeșilor dinainte de anul 48, când părinții noștri erau iobăgiți, iar nimeni în casa țării nu s'a gândit la ușurarea sorții țărănilor. Fără învățătură și lipsiți de păstori credincioși, țărani români până acum au ținut tot cu stăpânirea, care apoi de 40 de ani n'a făcut altceva, decât a tot adus legi de acelea, cari au stors și măduva din bieții țărani. Nu este deci altă mântuire, decât ca țărani din țara întreagă să țină ca fierul laolaltă, să nu mai asculte la alegeri de notari și fibirae, ci să asculte de deputații naționaliști, cari din tot sufletul lor lucră pentru ușurarea sorții țărănilor.

Astfel le-a descoperit celor de față deputatul V. Goldiș, că și acum în curând se vor face alegeri pentru reprezentanți la comitat, unde se aduc multe hotărâri, dela cari atâră binele sătenilor. Iar vor veni acum pe la sătenii noștri, notarii și fibiraele și le vor cere ca să aleagă reprezentanți după placul lor. Sătenii însă să știe, că reprezentanții aleși după placul notarilor și fibiraelor sunt aceia, cari în adunarea comitatului votează toate dările cele grele asupra sătenilor.

Să știe sătenii noștri, că numai așa vor scăpa de greutate și în comitat, dacă vor alege acolo numai și numai reprezentanți naționaliști, cari țin cu poporul și nu au teamă de fișpan și de vicispan.

Intreg poporul era entuziasmat de vorbele deputatului V. Goldiș și în mijlocul unor ovațiuni călduroase au promis cu toții, că vor asculta de iubitul lor conducător și la alegerile comita-

Dacă n'ar fi femei, cine ar vrea să fie bărbat ?

Am văzut oameni cari în fața statuelor goale, întorc capul și zic: indecență.

Viclenia și Trădarea sunt amândouă femei.

Numai acela a fost mare, care-a iubit mereu. De aceea caut patima trecutului, pentru că în el găsesc liniștea ce 'mi trebuie.

Răbdarea nu violența aceasta e însușirea creatorilor.

Adeseori, cei mai disciplinați au fost aceia cari n'au trecut prin școala disciplinelor academice.

Cei ce s'au îndoit în tinerețe, când au fost bătrâni au început să creadă și să nădăjduiască. Sentimentul acestei prefaceri e aproape comun.

Creștinismul e o religie tristă. Cultul lui e urzit din lacrimi.

Dați-mi ce voiți, nimic nu va cumpăni plăcerea unei opere frumoase.

Numai moartea nu se poate înlătura ?

Natura ne face buni, oamenii ne sălbătesc.

Ceeace nu pătrundem, negăm; ceeace nu știm, ignorăm.

E drept. După ce-am părăsit pe bătrânii dascăli, îi răsplătim cu-o greșeală: maestrul era un imbecil. Totdeauna ni-se pare că îi întrecem.

Progresul moral? nu-l văd nicăiri, pentru că n'am găsit încă unde-va justiția și libertatea.

Maestrul Renașterii a fost Credința.

Rafael a zugrăvit ceeace ce noi visăm numai.

Molière și Racine n'au scris pentru noi, ci pentru rege și curtea lui.

Moartea nu cruță nimic.

Virtutea e o muză. Gh. D. Mugur.

Intâia reprezentație teatrală românească — la 1819.

Sâmbătă se deschide stagiunea teatrului național din București cu »Răzvan« și »Vidra«, de Hașdeu. Fiindcă am socotit că ar fi interesant să se știe în ce condiții s'a deschis cea dintâi stagiune românească în București, — la 1819, — am cules pentru cetitorii »Voinței Naționale« următoarele note :

Această reprezentație s'a dat prin stăruințele patrioților români ca Iancu Văcărescu, I. Eliade și alții cari ardeau de dorința de a auzi pe scenă limba românească, nu tot cea greacă. Ei mai voiau să probeze grecilor cari jucau piese teatrale în limba lor în București, că și românii sunt o națiune și au o limbă a lor frumoasă și bogată.

Teatrul, pe scena căruia s'a dat reprezentația, era improvizat de princesa Ralu Caragea, inteligenta și zvăpăiata copilă a fostului Domn Caragea, și în el se jucase de către tineri greci mai înainte.

Acest teatru se mai numea și Sala de Club dela Cișmeaua Roșie, de pe Podul Mogoșoaei, sală prefăcută în teatru prin dărîmarea a doui pereți din interior. Lungimea sălei era de optspre-

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás — maeștru de monumente și pietre de cimitir. —

Fabricație proprie din marmoră, granit, seynit, labrador etc., din pietre de mormânt magazin se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyzeben, Déva și Bănapatak.

tense își vor da voturile numai pentru lista naționalistă.

După terminarea dării de seamă preotul *Augustin Grozescu* mulțumește dlui deputat pentru ostenele fără sfârșit, pe cari le face pentru luminarea și îmbărbătarea poporului, îl asigură de iubirea nețărmurită a acestui popor bun, dar rămas în întunec în urma sorții celei vitregi ce l-a ținut încătușat sute și sute de ani, — îl roagă să urmeze înainte cu lupta bărbătească pentru drepturile poporului român.

După toate acestea deputatul a ascultat plângerile alegătorilor și s'a întreținut cu ei asupra mai multor chestiuni locale.

Prânzul s'a servit în casa ospitalieră a preotului *Augustin Grozescu*, fiind de față afară de familia acestui brav preot românesc notariul și vice-notariul din Petriș și învățătorul P. Binchiici.

După masă deputatul *V. Goldiș* însoțit de mai multe trăsuri din Ilteu a plecat spre *Toc*, unde a sosit abia la orele 3 d. a. La marginea satului întreg poporul îl aștepta în frunte cu preotul *Vasilie Neiculescu* învățătorul *Teodor Savu* și judele comunal. Bubuitul treasurilor vestia tuturor sosirea iubitului ales al poporului, pe care preotul *Vasilie Neiculescu* îl salută în cuvinte alese și pline de căldură, mulțumindu-i, că a ostenit și în mijlocul poporului din *Toc* și rugându-l să-i desfășure acestuia situațiunea politică a țării și să-l lumineze asupra celor ce trebuie să facă, pentru ca să mai scape puțin de multele mizerii, de cari este apăsător.

Dl Goldiș mulțumește în scurte cuvinte pentru frumoasa primire, ce i-s'a făcut, iar apoi în fruntea poporului și însoțit de cei ce veniseră cu dânsul dela Ilteu, a plecat în sat la locul destinat pentru adunare. Ajuns în curtea bisericeii, care tocmai acum se află sub zidire, deputatul a fost salutată din partea familiei părintelui *Vasilie Neiculescu*, iar fetița cea mai mică a părintelui, dulce și frumoasă ca o zină, i-a predat un buchet de flori ținându-i și o scurtă vorbire de bineventare. Surprins de această neașteptată primire *dl Goldiș* a adus mulțumita sa damelor de față, iar după aceea și-a început darea de seamă, care a ținut aici mai mult de 1 oră și jumătate.

Mersul ideilor a fost și aici ca la Ilteu, numai cât aici deputatul a desfășurat mai pe larg însemnătatea ce o are pentru satele noastre reprezentanța comitatensă.

În paranteză notez aci, că pe toți cei de față ne-a surprins foarte plăcut, că la amintirea numelui *dr. V. Lucaciu*, cărui alegere a anunțat-o *dl Goldiș*, întreg poporul a izbucnit în puternice strigăte de »să trăiască«, sămni, că numele bravului luptător e binecunoscut și prin văile din dreapta *Murășului*.

zece stânjeni pe nouă stânjeni și cinci palme de lărgime. Avea trei rânduri de loji îmbrăcate cu postav roșu și perdele de chembrică cu ciucuri albi. La rândul întâi, în dreapta se afla o mare sofă turcească de catifea roșie pentru *Măria Sa Vodă*; iar în parter patru sprezece rânduri de bănci de scânduri îmbrăcate cu postav roșu. Între scenă, mai înaltă cu șase palme, și privitorii, stăteau muzicanții. Cortina înfățișa chipul lui *Apolon* cu lira în mână. Toată sala avea o formă ovală și nu se vedea nici o ornamentare. De jur împrejur sfeșnice de tinichea cu luminări de său; asemenea și pe scenă.

Între acte doi țigani îmbrăcați în roșu luau cu mucări de madem, mucul luminărilor, care creștea prea mare. În zilele când *Vodă* făcea cinste teatrului și venea la reprezentație, luminările erau de ceară. Toată lumea atunci, la sosirea lui *Vodă* se ridică în picioare și striga de trei ori: »Trăiască *Măria Sa*!«

Lojile din rândul dela mijloc erau pentru boierii cei mai mari, pentru protipendadă, pentru conzulli puterilor străine și obrazele deosebite, și costau un galben pe seară. Celelalte, de zece lei pe seară, erau pentru toată lumea. Un stal costa trei lei. Afișul reprezentanțiilor românești s'a tipărit la tipografia dela *Cișmeaua Mavrogheni* a *Stolnicului Clinceanu*, a doctorului *Caracăș* și a slugerului *Topliceanu*, tipografie care avea și litere grecești și tipărise mai înainte afișele reprezentanțiilor în limba greacă. La teatru se observa în totdeauna boieri mari, conzulli străini și mulțimea, poporul.

Tinerii români cari învățau la școala românească, geloși și ei de străinii cari reușeau să în-

După terminarea dării de seamă, care a fost ascultată cu mare însuflețire din partea poporului, deputatul *V. Goldiș* s'a întreținut cu alegătorii săi ascultând plângerile lor diferite și mângâind pe toți cu sfaturile sale înțelepte, cu vorbele sale prietenești și pline de iubire sinceră pentru popor.

După aceea întreaga societate a făcut vizită familiei preotului *V. Neiculescu*, unde toți au fost primiți cu ospitalitate românească și cu o ujină foarte bogată.

Prezentându-se aici și ctitorul bisericeii deputatul *V. Goldiș* i-a predat acestuia suma de 20 cor., ca dar din partea tuturor creștinilor din loc.

Numai cu greu s'a putut despărți deputatul de societatea animată și plină de însuflețire pentru cauza românească, dar timpul eră dejă înaintat și astfel *dl Goldiș* a trebuit să se grăbească la gara dela *Ilteu*. Până aici au fost însoțit de cei ce l-au însoțit la *Toc* și când trenul a plecat, puternice strigăte de »să trăiască« vestiau călătorilor că trenul duce cu sine pe un bărbat iubit românilor.

Raportor.

Tragedia dela Lipova.

Presă maghiară locală, doritoare de știri de senzație, se ocupă cu deosebită predilecție de zguduitoria tragedie din *Lipova*.

»Függetlenség« a trimis la fața locului și un redactor, care iată ce publică despre convorbirile avute cu cei interesați de aproape în această afacere:

Ce zicesoțul.

— În noaptea de *Joi* spre *Vineri* s'a întâmplat nenorocirea — zise *Putici*. *Dl* protopop, care mi-a făcut mult bine, atât mie, cât și familiei mele, ne-a invitat la cules de vie. A fost acolo toată inteligența comunei: notarul *George Savici*, executorul *Vasilie Oros*, *dr. Aurel Cioban*, adv., care e ginerele protopopului, eu și soția mea. După cină păzitorii începură să impuște, când și bătrânul protopop își luă pistolul cu repetiție, de 12 mm. și împușcă de mai multe ori în aer. Cum au împușcat-o pe sârmana mea soție, nu știu, căci în ora aceea nu eram în societate, mersesem în via din vecini, ca să cer vin împrumut. Când m'am reîntors, am aflat că cineva a împușcat-o pe sârmana mea soție. În societate n'a împușcat nimeni afară de *dl* protopop. Am auzit că glonțul a ajuns-o când notarul vorbea cu soția mea. Impușcătura a venit din dreapta și protopopul sta în partea aceea, în fața ei.

Eu nu acuz pe nimeni, nici n'am făcut arătare contra nimărui. Mi-e destulă durerea, că mi-am pierdut soția.

Ce spune protopopul.

— Ca în fiecare an, așa și acum mi-am invitat neamurile și prietini la cules. Societatea sta la o masă lungă sub cerul liber, înaintea colnei și-și petreceau în veselie. În decursul cinei păzitorii din viile învecinate împușcau una după alta, cum e obiceiul la noi. În societatea noastră numai eu am avut revolver, pe care l-am luat din colnă în decursul cinei, ca nu cumva să se impuște cineva din întâmplare. Afară am împușcat cu el de câteva ori în aer. Cu puțin după ce am împușcat de trei ori una după alta, sârmana învățătoareasă scoase un țipet, fugi în colnă, unde căzu jos. Nu știu de unde a putut veni glonțul, căci nu pot crede s'o fi ajuns glonțul din arma mea. Eu am ținut spre spate revolverul, pe când ea sta în fața mea și glonțul îi veni în coaste și de acolo în abdomen, în partea dreaptă. Nu cred că a omorât-o glonțul din revolverul meu.

Se vorbește și despre anarhiști.

Pe când vorbea protopopul sosi și ginerele *d-lui dr. Aurel Cioban*, avocat în *Lipova*, care de asemenea întărea că glonțul protopopului n'a putut-o ajunge pe nenorocita femeie.

— Atunci dar cine a comis omorul? — întrebă redactorul dela »Függetlenség«.

— Nu știu. Se poate că vr'un inamic al societății ascuns în vie a voit să impuște pe executorul, pe notarul, sau pe mine, probabil pe soțul meu, care e directorul unei bănci din *Lipova*, și ca atare desigur are mulți inimi. Nici aceea nu e imposibil, că vr'un anarhist a voit să comită atentat contra soarelui meu, dar glonțul nu l-a ajuns pe el, ci pe sârmana învățătoareasă. Cine știe, cine?

Ce zice notarul.

Notarul *George Savici*, care la cules sta vis-à-vis de tinera femeie nenorocită, spune așa:

— Protopopul a ținut revolverul spre spate și a împușcat de trei ori în aer. Învățătoarea a strigat imediat:

— Vai Dumnezeu, m'au împușcat în burtă!
— Am crezut că sârmana ființă a înebunit, atât de desperat țipă și se prindea de abdomen. Dacă de fapt protopopul a împușcat-o, n'o susțin. Nu voesc să acuz pe nimeni.

Declarația medicului.

Sârmana femeie *Joi* noaptea a fost transportată în spitalul nou din *Lipova*, unde medicul-primar

ființeze în țeară la noi un așezământ de înaltă folosință pentru cultura obștei, și conduși de *Eliade I. Văcărescu* și alții, aleseră pe câțiva dintre ei, cari aveau mai multă aplecare firească pentru scenă, și aceștia se puseră pe lucru.

În scurtă vreme — având de sufler și regizor pe *I. Eliade Rădulescu*, — izbutiră să învețe frumoasa tragedie a lui *Euripide*: »*Hecuba*« tradusă în românește de către *A. Nănescu*.

Cea dintâi reprezentație în *București* în limba română se dete cu *Hecuba* în care avură roluri și *Nănescu* și *Eliade*. Acesta din urmă, tânăr de șapte-sprezece ani pe atunci, frumos, fără pic de mustață, jucă rol de femeie, rol travestit, chiar rolul *Hecubei*.

Marele *Logofăt Iancu Văcărescu*, poetul, cu prilejul acestei reprezentații, adecă cu prilejul deschiderii Teatrului Național întâiași dată la noi, a făcut un Prolog în versuri intitulat: *Saturn*.

Zeul *Timpului* înainta pe scenă având o seceră într'o mână și un ceasornic de cele cu nisip într'alta. El părea că vestește ceva. Din partea din fund a teatrului se cobora asemenea și *Astrea*, zeița *Dreptății*, zeiță care după *Virgiliu* a fugit din lume și trăiește pe câmpii cu muncitorii. *Astrea* avea în mână cornul îmbelșugării din care se revărsau toate fericirile asupra »*Binevoitorilor Patrioți români*«.

Saturn a zis atunci, cu glas tare, aceste versuri ale lui *Văcărescu*:

Nici anii mei cei grămădiți,
Nici seceră 'mi tăioasă,
Nu facă să vă smițiți
Petrecerea frumoasă.

Eu viu la voi cu câte dau
Plăceri, învățătură;
Vesel voi tot cu voi să stau,
Încât să spui n'am gură.

Cum mă vedeți unchiaș bătrân,
Nimica nu mă 'ntrece:
Eu sunt al bunelor stăpân,
Eu răul fac de trece.

M'ăsez aici, nu mai mă duc
Secerea 'mi lepădată,
Ceasornicu 'ndreptat v'aduc
P'astrea prea bogată:
Cu toate bunele acum,
Cu veac de aur vine;
Intimpinați-o de pe drum
Precum vi se cuvine.

O maică-Patrie aveți,
Un duh de frați vă poarte;
Supuși, unirei supuneți
Puterea relei soarte!

Uniți, vă înțelegeți voi,
Cu de romani mărime,
La tot d'o glăsuire voi
La dragostii întregime.

V'am dat teatru, vi-l păziți
Ca un locaș de muse;
Cu el curând veți fi vestiți,
Prin vești departe duse.

stăm în față în afacerea îndreptățirii la fondul de stipendii cu res judicata, când, după lungi pertractări, Maj. Sa a aprobat statutele de acum în timpul ministrului Csáky. Clausula de aprobare a instrumentului fundațional înseamnă că chestiunile normale se vor pertracta mai departe, fără însă a fi rezolvate. A promis, că va studia memorandumul întregitor prezentat și a accentuat între altele, că fondul de montur a dat numai o mică parte din fondul de stipendii. *Dr. V. O.*

— **Societatea de lectură dela institutul pedagogic ort-rom. din Arad** pentru anul școlar 1907/8 s'a constituit astfel: Conducător: dl prof. Sever Secula. Președinte: Patriciu Ţuca cl. a III-a. Secretar: Ion Ispas cl. a II-a. Notar: Ignatie Raica, ped. cl. a IV-a. Bibliotecar: Moise Bordoș cl. a II-a. Vice-bibliotecar: Ludovic Cioban ped. cl. a III-a. Cassar: Ștefan Fofiu ped. cl. a IV-a. In comisia lit.: Nicolae Suci cl. a III-a, Ioan Buziu, cl. a II-a, Ioan Neacșa cl. I. Adrian Lazar ped. cl. a IV-a, Petru Ciongradi ped. cl. a III-a. In comisia muzicală: Petru Motorca cl. a II-a, Petru Mara ped. cl. a IV-a, Ioan Bărbulescu, ped. cl. a III-a. In comisia revizoră: Vasilie Groza cl. a II-a, Nicolae Bucșa cl. I. și Iosif Bulzan, ped. cl. a III-a.

— **Regina mamă spaniolă în Viena.** Se vestește din Viena: Maria Cristina mama regelui Spaniei a sosit aici sub un incognito sever. La dorința ei nu i-s'a făcut nici o primire la gară. Au întâmpinat-o numai rudeniile ce le mai apropiate, archiducele Frederic cu soția și fiica sa, archiducii Eugen, Carol, Ștefan și Rajner, precum și ambasadorul Spaniei. Regina mamă e găzduită în palatul archiducelui Frederic.

— **Ministrul seducător.** Se scrie din Veneția că un caz tragi-comic distrează societatea înaltă de acolo. Tinăra contesă Eva Barbara Cornaro a denunțat pe senatorul Tajani, fost ministru de justiție, pe care-l acuză că a sedus-o. Hazul în tot lucrul e că senatorul are optzeci și șase de ani.

— **Rectificare.** Primim următoarele: Binevoii a rectifica nota despre examenul de calificare preotească ținut în Caransebeș, din Nr. 207 al mult prețuitei foi »Tribuna«, în următorul mod: Din 11 teologi 4 au eșit de clasa primă și anume: Pantelemon Ardelean, Ioan Enuica, Virgil Musta și Aurel Simu, de clasa a doua au eșit 5 și anume: Traian Blasiu, Pavel Bogoeviciu, Emiliu Damsa, Petru Șușan și Petru Vuc, iar de clasa III au eșit numai 2 și anume: Alexandru Atnagea și Pompiliu Popoviciu. Făget la 4 Oct. 1907. *Ioan Enuica* cand. de preot.

Epitaful lui Hașdeu. Defunctul Hașdeu, și-a scris însuși epitaful, pe care l-a încredințat d-lui Cosmovici, cunoscutul publicist și autor dramatic, un bun amic al său. Iată textul epitafului:

Bogdan Petriceicu Hașdeu
Fiul lui Alexandru, nepotul lui Tadeu
Tatăl lui Iuliei,
Ca fie-sa, ca tată-său, ca bunică-său
Credea cu Tărie

în solia omenirei, în dreptatea lui Dumnezeu, în nemurirea sufletului,

a muncit,
a suferit,
a iubit,

trecut prin încercare și călăt prin ispită, se ridică zămbind, de unde se pogorâse plângând:
la ai săi.

Nu-l uitați aice căci nici el nu vă uită acolo.

— **Telegraf fără sîrmă pe ocean.** Ziarele italiene primesc din Londra știrea senzațională că în Lunea viitoare se începe serviciu telegrafic fără sîrmă după toată regula peste oceanul Atlantic. Telegrammele se expediază de ocamdată peste Canada, dar societatea speră, că în scurtă vreme se va putea înființa legătura directă între Statele Unite și stația Cornvali. Societatea face socoteala pentru 35 de cuvinte pe minută: adică în urma experimentelor făcute de 3 zile încoace au ajuns la acest maximum.

— **Cel mai mare balon din lume.** Se vestește din Londra: Balonul Mammot, care până acuma e cel mai mare din lume se va urca din

Palatul de cristal. Intenția aeronaviilor este să ajungă recordul de până acuma a distanței. Speră să poată ajunge până în Rusia.

— **Grozăvenile foametei din Canada.** Se vestește din New York că pasagerii cari sosesc din Canada de Sud în New-York vorbesc lucruri înfiorătoare, adică locuitorii din Canada de Sud în marea mizerie ce domnește acolo mănâncă carne de om. Nu au absolut cu ce să se nutrească și foamea îi împinge la lucrurile cele mai oribile. Un tinăr povestea că unchiul lui a omorât un om și i-a mâncat carnea împreună cu familia lui. O mamă torturată de chinurile foamei a înebunit, și-a fript pe cei doi copii și i-a mâncat. Foametea pustiește în mod îngrozitor populațiunea.

— **Necrolog.** Cu inimă frântă de durere anunțăm trecerea din viață a preaiubitei și neuitatei noastre soție, mamă și rudenie Marta Putici, născ. Ghilescu, răposată după scurte și grele suferințe Sâmbătă, în 12 Octomvrie n. a. c. în etate de 32 ani și după o căsătorie de 13 ani. Rămășițele pământești ale defunctei s'a înmormântat după ritul gr-or. în cimiterul din Lipova Duminecă în 13 Octomvrie n. a. c. Fie-i țărîna ușoară și memoria binecuvântată! Iuliu Putici ca soț, Olimpia, Traian, Darie ca fii. Vasile Ghilescu, ca frate. Costa Putici cu soția. Tănase Putici cu soția, George Putici cu soția, văd. Iuliana Ghilescu, ca cumnați și cumnate. Marta Nedelcu, ca mătușă, Iosif Nedelcu, George Teodosiu și soția Mariși născ. Nedelcu, ca veri. Cornel Ghilescu, Costa și Ioan Putici, ca nepoți.

— **Catastrofa vaporului »Frithjof«.** În zilele trecute a sosit vestea, că în apropierea țărmurilor Islandei, vaporul norvegian »Frithjof« a naufragiat și au perit și matrozii împreună cu el. O telegramă sosită din Hammarfeste, acum întărește știrea și spune că acest vapor era al aeronautului american Wellman. Wellman după ce și-a amânat călătoria spre pol, s'a întors cu acest vapor în Norvegia. Catastrofa vaporului »Frithjof« e foarte tragică. După ce vaporul l-a dus pe Wellman în Norvegia, vaporul a fost trimis în ajutorul vaporului turist »Laura«, care ducea spre Nord o societate de vânători pentru soartea căruia erau îngrijorați, căci nu aveau nici o știre dela ei. În zilele trecute »Laura« a sosit fără nici primejdie în portul Tromsø, dar »Frithjof« s'a scufundat aproape de țărmurile Islandei și s'au înecat 15 matrozi, numai mașinistul s'a putut salva cu mare greu înotând la țarm.

— **Arderea mlaștinei Szerenye.** Mlaștina Szerenye din comitatul Bereg, cu doi ani înainte de aceasta s'a canalizat cu cheltueli de milioane, s'a aprins în lungime de 1 1/2 klm, în imediată apropiere de comuna Nagy Bereg. Cauza focului e necunoscută, dar e probabil că s'au aprins de sine plantele în putrefacție din fundul locului. N'au făcut încă nici o încercare pentru stingerea focului în speranță că va veni o ploaie care-l va stinge, dacă însă ploaia nu va veni în curând atunci vicșpanul comitatului va aduce miliția și poporul, ca să facă șanțuri în jurul teritorului aprins, iar în șanțuri vor conduce apa din Latorca. Pagube n'a făcut până acuma focul, deoarece holdele din împrejurime au fost asigurate.

— **Săpun de viorea de Parma.** Sub această numire de câțiva ani e în circulație un nou săpun folositor. Cine nu iubește mirosul de vioare? Și dacă știm, că acest săpun plăcut face fața fină, dacă știm, că în astfel de calitate și pe lângă așa preț în străinătate nu putem căpăta atare săpun, atunci putem aștepta, ca publicul mare se nu întrebuințe acest săpun, numai ca să-i tindă mâna de ajutor pregătitorului, ci în interesul său propriu. O bucată 80 fil., 3 bucăți 2 coroane 20 fil. Pregătește Szabó Béla fabricant de săpun de toaletă, Miskolcz. Se poate căpăta în Arad în drugheria lui Vojtek și Weisz, Lugoj în farmacia lui Fischer János, Timișoara în prăvălia lui Wisemayr Ferencz.

— **Kerpel Izsó** din Arad librar cu bun renume, recomandă magazinul său abundanț asortat cu cărți și stocuri de hârtie, hârtii pentru cancelarie, cele mai nouă bucăți musicale, cărți pentru oficiu, asortiment de opuriile scriitorilor. Telefon nrul 355.

Un dor neîmplinit. Sub acest titlu a apărut un volum de schițe scrise de *Sandu Arginteanu*. Conținutul acestor schițe este duos, de o acțiune vie, iar limba, în care sunt scrise, e cât se poate de frumoasă. Exteriorul broșurei de 80 pagini foarte atrăgător. Comandele se pot face la Administrația »Tribunei«, trimițându-se înainte 75 fileri în mărci postale.

— **Nu mai e păr cărunt** — »Regulatorul de păr« al lui *Fr. Radda* dă părului cărunt de pe cap și barbă culoarea naturală: blondă, brunetă, brunetă închis sau neagră. Este un preparat foarte sigur și nestricăcios, care nu vopsește nici pielea, nici albiturile.

Folosirea acestui neasemănat preparat e nu se poate mai simplă: cu pieptenul mușiat în fluidul acesta nestricăcios se va atinge zilnic ca și cu un oleu perii pe cap și aceasta se va continua până când părul va căștiga culoarea naturală. Acest »Regulator de păr« este a nu se confunda cu alta preparate pentru păr de felul acesta. E de 25 de ani în circulație. Nenumărate recunoștințe, dovedesc succesul splendid obținut. *Prețul:* 1 sticlă: 2 cor. O sticlă de probă: 1 cor. Se vinde la: *Friedrich Radda*, apothecar în *Páncsova*. Magazin la: Iozef v. Török, în Buda-pesta. Király-utca.

Economie.

Bursa de mărfuri și cfecte din Budapesta.

Budapesta, 14 Oct. 1907.

INCHEEREA la 1 ORĂ :

Grâu pe Oct. (100 klg.)	23.68—23.70
Secară pe Oct.	21.——21.10
Ovăs pe Oct.	15.72—15.74
Cucuruz pe Mai 1908	13.96—13.98

INCHEEREA la 4 ORE :

Grâu pe Octomb.	23.70—23.74
Secară pe Oct.	21.14—21.16
Ovăs pe Oct.	15.84—15.86
Cucuruz pe Maiu 1908	13.98—14.—

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul :

Grâu	
De Tisa — — — —	23 K. 55—23 K. 95 fil.
Din comitatul Albei — —	23 > 65—24 > 05 >
De Pesta — — — —	23 > 65—24 > 05 >
Bănățenesc — — — —	23 > 45—23 > 85 >
De Bacica — — — —	23 > 55—23 > 95 >
Săcară — — — —	20 > 35—20 > 70 >
Orzul de nutreț, cvalitatea I.	15 > 60—15 > 80 >
> de cvalitatea II — —	15 > 40—15 > 60 >
Ovăs > > I — —	> ——— > — >
> > II — —	> ——— > — >
Cucuruz vechiu	— > ——— > — >
> nou	13 > 50—13 > 70 >

Emulsiunea lui SCOTT

are un efect întăritor, neîntrecut asupra întregului organism; vindecă și întărește plumânii.

Emulsiunea SCOTT

vindecă tusea și răceala

cea mai îndărătnică în timpul cel mai scurt. Chiar și starea fizică a celor tuberculoși o ușurează Emulsiunea Scott, presupunând că se folosește la timp, în cazul acesta vindecă definitiv.

Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 fil.

Se află în toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunei vă rog să observați marca care reprezintă un pescar.

Poșta Administrației.

P. P. Meteș. Adresa cerută e Ilean Feder, București, Calea Victoriei.

I. B. Beiuș. Mai 8 coroane aveți de plătit în abonament pe 1907.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor-proprietar George Nichin.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de **advocat-juriconsult** al institutului de credit și economii, societate pe acții »Ardeleana« din Orăștie (Szászváros), să excrie prin aceasta concurs cu **termin până la 15 Nov. a. c.** Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar fundamental anual de 4000 cor.
2. 20% bani de cuartir 800 cor.
3. Din venitul cancelariei advocațiale o tantiemă egală cu a directorului, tantiemă care de prezent variază între 1200—1300 cor.
4. Din trei în trei ani un adaos de salar de 7½% a salarului fundamental 300 cor.
5. La comisiuni și exmisiuni diurnele regulamentare.
6. Drept de penziune conform normativului în vigoare.

Doritorii de a ocupa acest post au să dovedească că posed calificațiunea legală, prin acte corespunzătoare. Cererile să se adreseze până la terminul sus indicat la direcțiunea institutului.

Cel ales nu va putea exercia praxa privată și va avea să-și ocupe postul imediat. Informațiuni mai detaliate se dau la cancelaria direcțiunii institutului.

Orăștie, la 15 Octombrie 1907.

Directiunea.

ANUNȚURI

primește administrația »Tribuna« pe lângă prețurile cele mai moderate.

Din cauze familiare
se vinde în grabă o
ospătărie
cu grădină, popicărie și cu tot aranjamentul
pe lângă preț redus.

A se adresa la administrație.

La Administrația noastră se află următoarele cărți de vânzare:

„Cantorul Bisericesc“, de G. Bujigan broșat . . . (60 fil. porto)	Cor. 10—
„Chestiunea de Naționalitate“ de S. Bocu	2—
„Românii din Bosnia și Herțegovina“ de Isidor Ieșan	1:50

„Pentru copii cei buni, Povestiri“, de Augusta Rubenescu	1—
„Călăuzul învățătorului“, de I. Crișan	2:50
Almanachul „Petru Maior“	Cor. 4—
„La Roma“ de I. Russu-Șirianu	2—
„A u r“ Const. Hodoș	1:50
„Amical Poporului“ Titu Vaculescu	1—
Popescu. „Petru Cazacul“	1:60
Chendi: „Ioan Botezătorul“	1—
Slavici: „Vatra părăsită“	1:50
Dr. Szabó: „Drepturile și datorințele“	5:20
dtto „Lupta pentru drept“	2—
dtto „Judecătorii cu jurații“	—80

(5 fil. porto).

Pușcariu: „Juvenilia“	1:60
Manegău: „Reunirea Românilor“	4—
Păcățianu: „Principiile politice“	2—
dtto „Libertatea“	2—
„Monografia Brașovului“	4—

La fiecare carte să se adauge 10 fil. porto.

Preparațiuni de ACID-CARBONIC din Muschong-Buziás fürdő

noi aranjamente

expediază în afară de cartel o cantitate ori cât de mare

ACID-CARBONIC-LICHID

natural, chemic, din izvorul de acid-carbonic din băile Buziás, pentru prepararea apei gazoasă (soda) pentru restauratori și alte scopuri industriale.

Nu se poate confunda cu acidul-carbonic artificial care e mai fără spor. ● Serviciu de încredere, conștiincios!

Ape minerale și medicale de Buziás

in sticle de 1 și de ½ litre.

Au un efect neîntrecut pentru boale de inimă, rimich și beșică.

Apă de masă de prima calitate!

Lămuriri servește cu plăcere:

„Muschong-buziásfürdői szénsavmúvek és ásványvizek szétküldeési telepe Buziásfürdőn“.

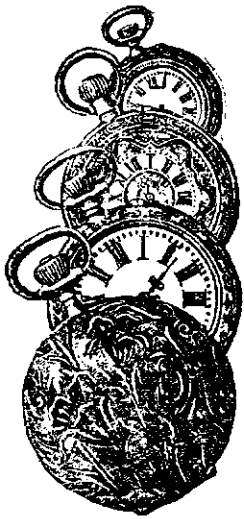
Adresa telegrafică: Muschong, Buziásfürdő. — Telef.-interurb. 18.

Kovács L. Nandor

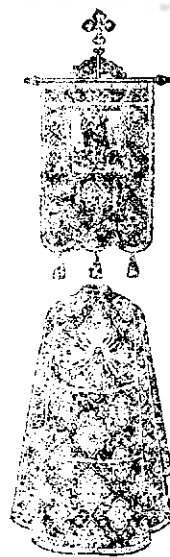
atelier de ciasornice, juvaerice și reparaturi mecanice.

SZEGED, Laudon-utca 3.

Efectuește tot felul de lucrări în branșa aceasta, ca: ciasornice de părete cu muzică și ciasornice de buzunar etc. Am în depozit cele mai fine fabricate de Svițera reparază și pregătește cele mai excelente compoziții mecanice și juvaerice, cu prețul redus și pe lângă garanție de 5 ani.

Efectuează mai departe aurituri și argintării după cele mai nouă sisteme galvanice și electrice.

Müller György

prăvălie de prapuri, odăjdii și obiecte bisericești
Temesvár-Józsefváros, Uri-utca nr. 16

recomandă magazinul său bogat de odăjdii bisericești, acoperiminte pentru altar și obiecte pentru biserici de rital ortodox. Tot felul de steaguri bisericești, articoli de aramă și lemn precum icoane sfinte.

Cruci din tinichea pentru câmpuri, obiecte pentru împodobirea bisericilor în execuție frumoasă și după stil.

Provocându-mă la experiența câștigată pot să asigur onorata preoțime, că voi putea satisface pretensiunilor celor mai gingașe.

PREMIATĂ CU PRIMUL PREMIU LA EXPOZIȚIA MILLENARĂ DIN BUDAPESTA IN 1896.

Fabrică de ceasuri de turn și turnătorie de clopote

A LUI

G. P. PANTELIC in SEMLIN (ZIMONY)

FIRMA FONDATA IN 1854.

FIRMA FONDATA IN 1854.

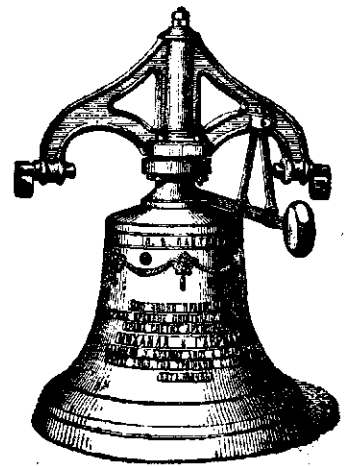
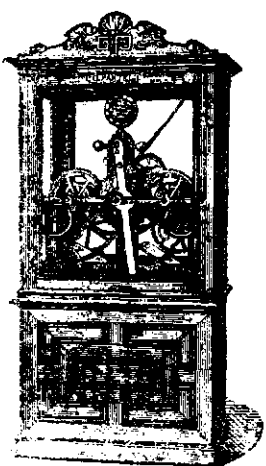
Face ceasuri de turn după felul cel mai nou, propriu de construcție, cu pendulă liberă, cu sîrmă.

Toarnă clopote noi, face smalturi mișcătoare de fier, la clopote vechi pentru ale acorda armonie, face adnexe de clopot de fier.

Garantează execuție precisă.

Bisericilor și comunelor sărace li să dă în rate de mai mulți ani.

Am cercat expoziția universală din Paris din 1900, cu scop de studiu.

SZABÓ SÁNDOR

SCULPOR, AURITOR ȘI MĂESTRU DE ALTARE
SZATMÁR, BÁTHORY-U. 18.

Me angajez se fac
altare noi, amvoane, morminte sfinte,
statui sfinte

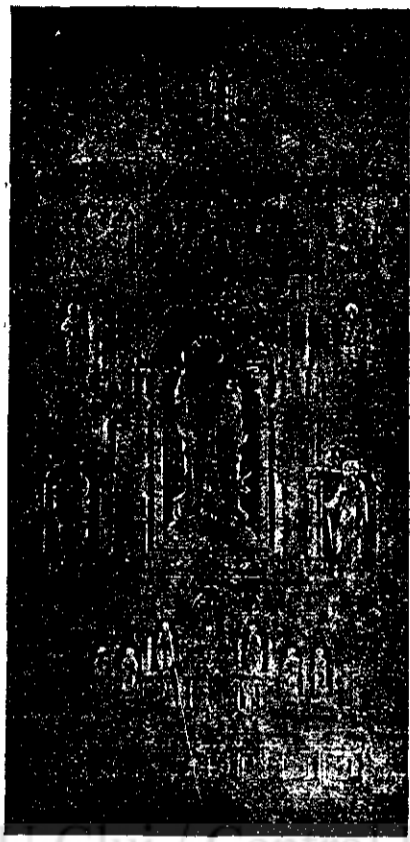
din poatră, lemn sau imitație.

Renovarea lucrurilor
vechi o primesc
cu prețuri reduse.

Tablourile noi de altare
le fac cu ajutorul
pictorilor celebri. În atelierul
meu am un depozit de decoruri
gata de biserică și odăi.

Mai departe atrag atenția
onor. preoți să viziteze
atelierul meu unde am gata
icoane în reliefuluri, cari
reprezintă stațiunile lui
Christos pe Golgota.

Desenuri și proiecte trimit
gratuit. Pentru a ușura
negocierile mă duc pe
cheltuelile mele ori și unde.
Aurirea se face en aur Catalin.

Fritz Berger

LUGOS

Liferează

parchete de toate soiurile

de

stejar și fag

și tot felul

de articole de lemnărie

precum

și lemne pentru ars

de diferite soiuri.

Ransburg M.

și Fiul

neguțători de struguri
și cultivători de vin,

Arad, str. Zrinyi nr. 4 a.

Iși recomandă

vinurile cele mai bune

Vin alb

de Măderat și Mocrea.

Vin roșu de Miniș

și alte

Vinuri de dessert,

în butoaie și sticle.

În sezonul fructelor, asemenea ca doftorie
pentru anemici recomandăm

**vinul nostru vechi roșu
de Miniș**

care având conținut de »csersav« sunt de un
efect admirabil.

Cu espediare locală de casă recomandăm
minunatele noastre

vinuri de masă

în sticle de câte 1 litră, fără sticlă 70 fil.

Telefon 323.

Catalog de prețuri trimitem la dorință.